

Broj: UP-I 05/2-23-5-17/18
Sarajevo, 24. 02. 2020. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući po zahtjevu KJKP RAD d.o.o. Sarajevo za izdavanje okolišne dozvole za Regionalni centar upravljanja otpadom (RCUO) "Smiljevići", Sarajevo, općina Novi Grad, Sarajevo temeljem čl. 68. i 71. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03), čl. 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 38/09), čl. 19. i 20. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03, 72/09 i 92/17) i čl. 200 Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 02/98 i 48/99), *donosi*:

RJEŠENJE

1. Izdaje se okolinska dozvola operatoru KJKP RAD d.o.o. Sarajevo za Regionalni centar upravljanja otpadom (RCUO) "Smiljevići" Sarajevo, općina Novi Grad, Sarajevo, ukupne površine cca 60 ha.

2. Lokacija RCUO „Smiljevići“

Lokacijski proizvodno-poslovni kompleks RCUO "Smiljevići" Sarajevo smještena je na lokalitetu Buća Potok, općini Novi Grad Sarajevo, ul. Adema Buće br. 422 u Sarajevu, gdje se nalazi glavna kapija ulaza u krug deponije. Pored glavnog ulaza postoje još dva ulaza na deponiju i to: ulaz za vozila sa otpadom, gdje je postavljena rampa, vaga za kamione i portirnica i sporedni ulaz iz pravca Zabrdža, gdje su postavljene kapija i portirnica. Deponija je ograđena betonskom ogradom visine 2,5 m.

2. 1. Objekti RCUO „Smiljevići“ koji su predmet okolišne dozvole

Na lokalitetu RCUO nalaze se sljedeći objekti:

1. Ulazni objekat sa vagom.
2. Upravna zgrada.
3. Energana na deponijski plin (trenutno ne radi).
4. Objekat za eutanaziju životinja – kafilerija i grobnice.
5. Sortirnica otpada.
6. Hidrometeorološka stanica.
7. Radionica za održavanje vozila.
8. Praonica za gume vozila prije izlaska u javni saobraćaj.
9. Postrojenje za tretman procjednih voda.
10. Pogonski laboratoriji i komandna zgrada.
11. Reciklažno dvorište sa radionicom za demontažu otpada.
12. Deponija građevinskog otpada sa platoom i pogonom za recikliranje građevinskog otpada.

2.2. Opis lokacije

Mikro lokacija i gabaritno prostor kruga RCUO Smiljevići je omeđen sa slobodnim zelenim površinama koje su planski rekultivirane, a čine ujedno i zaštitni pojas od negativnih utjecaja obrade i odlaganja otpada.

Pristup vatrogasnim vozilima u krug je moguć sa saobraćajnice iz ul. Adema Buće.

Objekti u krugu RCUO Smiljevići su slobodno stojeći na zadovoljavajućem međusobnom rastojanju sa mogućnošću pristupa vatrogasnim vozilom, minimalno sa tri strane, kako je naprijed navedeno, što omogućava efikasnu intervenciju vatrogasnih jedinica.

Osnovnu preventivnu mjeru za proizvodne objekte pored vatrootpornosti konstrukcije predstavlja i rastojanje između objekata. Lokacije objekata, mreža pristupnih puteva, raspoloživi

slobodni platoi i zelene površine obezbjeđuju potrebne uslove za adekvatnu intervenciju i djelovanje u slučaju požara.

3. Opis djelatnosti za koje se izdaje okolišna dozvola

Unutar proizvodno-poslovnog kompleksa RCUO Smiljevići obavljaju se sljedeće djelatnosti:

- Prijem, vaganje i evidencija vrsta i količina otpada koji se doprema u krug RCUO Smiljevići (u skladu sa Katalogom otpada i potrebama Informativnog sistema),
- Reciklaža otpada (RD i pogon za recikliranje građevinskog otpada),
- Odlaganje komunalnog otpada,
- Prikupljanje, monitoring i spaljivanje/iskorištenje deponijskog plina,
- Održavanje vozila,
- Prikupljanje, tretman i kontrola ispuštanja tretiranih procjednih voda u okoliš,
- Analize tehnoloških otpadnih voda i podzemnih voda na i oko lokacije RCUO Smiljevići – rad pogonske laboratorija,
- Održavanje hidro-meteorološke stanice i obrada podataka,
- Zbrinjavanje otpada animalnog porijekla I kategorije i eutaniziranih životinja – jame grobnice

Iz izvještaja o rezultatima Pilot postrojenja (ENVICare (A) cilj je bio utvrditi mogućnosti uspostavljanja biološkog procesa prečišćavanja tehnoloških (procjednih) voda. U toku četiri mjeseca rada postignuti su određeni rezultati.

Na deponiji Smiljevići postoji radna jedinica RJ Kafilerija koja vrši prijem i odlaganje eutaniziranih životinja po propisanoj proceduri. Odlaganje se vrši u postojeće dvije (2) od ukupno četiri (4) jame grobnice koje su izradjene u vodonepropusnoj izvedbi. Jedna jama grobnica je prazna, druga konzervirana, ostale dvije se koriste. Odlaganje se vrši u skladu sa Zaključkom Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-2751-29/20 od 06.02.2020. godine gdje u tački 1. Zaključka stoji: "Daje se saglasnost KJKP RAD d.o.o. Sarajevo da preuzima animalni otpad od generatora sa područja Kantona Sarajevo". Saglasnost se daje na period tri mjeseca u okviru kojih se očekuje finaliziranje započetih pregovora o konačnom rješavanju zbrinjavanja animalnog otpada u Kantonu Sarajevo.

Na deponiji Smiljevići su planirane još dvije (2) jame grobnice za čiju izgradnju postoji projekat, te novčana sredstva, ali općina Novi Grad još nije dala potrebne dozvole za njihovu izgradnju.

4. Izvor emisija iz pogona i postrojenja i identifikacija uticaja na okoliš

U okviru RCUO Smiljevići izvori emisija zagađujućih materija su iz sljedećih lokaliteta/objekata:

1. Odlagalište komunalnog otpada,
2. Odlagalište inerte materijala i građevinskog otpada (u izgradnji),
3. Postrojenje za reciklažu građevinskog otpada (u izgradnji),
4. Reciklažno dvorište (sa radionicom za demontažu otpada),
5. Sortirница otpada,
6. Postrojenje za tretman procjednih voda,
7. Pogonska zgrada i pogonski laboratorij,
8. Objekat kafilerije i jame grobnice (stare i u izgradnji),
9. Upravna zgrada,
10. Sistem za otplinjavanje i energana.

4.1. Mjere zaštite okoliša koje su realizovane u periodu 2013.- 2018. godina

Prema obliku zagađenja (emisijama) definisani su oblici zagađenja, porijeklo, mjere smanjenja emisija i realizacija u periodu 2013.- 2018. godina i to:

a) Zagađenje podzemnih i površinskih voda: Porijeklo otpadnih voda je od mokrog čvora upravne zgrade i oborinske i procjedne vode sanitarnog odlagališta, vode kafilerije, sortirnice, reciklažnog dvorišta, deponije inertnog materijala i građevinskog otpada sa pogonom za recikliranje, manipulativni plato i pogonska laboratorija.

Mjere smanjenja emisija su: čišćanje septičkih jama te stavljanje u "potpunu" funkciju postrojenja za tretman otpadnih voda.

Izvori i mjere za smanjenje emisija su detaljnije opisani i obuhvaćeni kroz Dinamički plan za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO Smiljevići za period 2019.-2023. godina.

Za realizaciju u periodu 2013.- 2018. navedena je demontaža prethodnog MBR uređaja, te aktivnosti koje su planirane od 2016. godine. Programom sanacije i rekonstrukcije sanitarne deponije u okviru RCUO Smiljevići, predviđeno je razdvajanje kafilerijskih voda, monitoring, tesitranje biološkog prečišćavanja pomoću pilot projekta (Envicare), a što je operater djelomično potkrijepio dokazima da su aktivnosti i provedene.

b) Sanitarno zbrinjavanje komunalnog otpada

Porijeklo emisija - procjedne vode i velike količine otpada;

Nisu navedene količine i vrste otpada koji se nije smio odlagati na deponiju, kao animalni otpad, roba sa isteklim rokovima, a što je bilo zabilježeno u redovnim aktivnostima u period 2013.- 2019.

Završena je nadogradnja nadstrešnice u sklopu sortirnice otpada, recikalžno dvorište je pušteno u pogon (2018.), nabavljena je određena mehanizacija za deponiju i pogon za reciklažu građevinskog otpada)

c) Zagađenje vazduha

Porijeklo emisija - baklje, neuvezan sistem otplinjavanja, pokidan sistem otplinjavanja na čelu deponije, prašina od transporta, isparavanja sa velike otvorene površine koja nije pokrivena slojem inertnog materijala, a što je u ljetnim mjesecima i prilikom obilnih padavina bila ujedno i glavni izvor neugodnih mirisa.

Realizovane mjere: pranje saobraćajnica i prskanje, monitoring – mjerenja emisija u zrak (Izveštaj i rezultati mjerenja emisija - mobilna stanica – Dvokut d.o.o. Sarajevo). **Rezultati su u granicama dozvoljenih, iako su u dostavljene pritužbe NVO “Ekoakcija” na nepodnošljive mirise sa deponije.**

d) Buka

Izvor sortirnica, strojevi i vozila na odlagalištu, Izvršeno je mjerenje buke (Izveštaj iz 2017.) u skladu sa zahtjevom prethodne Okolinske dozvole. **Rezultati koji su dostavljeni pokazuju vrijednosti u okviru dozvoljenih.**

e) Zagađenje zemljišta za period 2013.-2018. navodi se redovno košenje i rekultivacija što je program održavanja i čišćenja u krugu RCUO Smiljevići. Nije urađeno ispitivanje kvaliteta zemljišta u krugu i izvan ograde RCUO Smiljevići.

4.2. Mjere zaštite okoliša koje su u fazi realizacije (sa predviđenim rokovima za završetak radova)

Identificirane su mjere na smanjenju **zagađenja procjednih voda**. Aktivnosti koje je operator naveo da su u fazi realizacije su:

- razdvajanje kafilerijskih voda,
- rekonstrukcija kanalizacionog sistema od upravne zgrade,
- izgradnja kanalizacionog kolektora od Recikalžnog dvorišta do recipijenta,
- faza privremenog puštanja u pogon bazena i oprema od starog MBR uređaja u hidruličkom smislu.

Rokovi za realizaciju prethodnih stavki su bili decembar 2018., osim za monitoring (juli 2019). Uvidom u Dinamički plan za prikupljanje i tretman otpadnih voda sa RCUO Smiljevići u period 2019.- 2023. većina nabrojanih stavki se ponavlja, odnosno realizacija nije završena u planiranom periodu (do 2018.godine), već je prebačena za naredni planski period od 2019.-2023.

U mjerama za sanitarno zbrinjavanje komunalnog otpada (navodi se izgradnja nove plohe od 3.000 m², a uvidom u stanje na terenu (decembar 2019.) ta ploha je već zatvorena i vrši se odlaganje na nožičnom dijelu deponije, a ta aktivnost traje i dalje dok se čeka izgradnje nove plohe od 15.000 m²- projekat UNDP 2020.). Ostvarena je saradnja između UNDP i Ministarstva na unapređenju stanja na deponiji. 26.08.2019.godine sklopljen je Sporazum o finansiranju za izgradnju plohe od 15.000 m² u okviru RCUO Smiljevići i Anex I Sporazuma od 06.09.2019. godine.

Kao zadnja mjera koja je u fazi realizacije sa danom podnošenja Zahtjeva navodi se **smanjenje količina otpada** koji se odlaže na deponiju (izgradnja deponije inertnog i građevinskog otpada, pogona za reciklažu građevinskog otpada, unapređenje rada u sortirnici, izrada studije za MBO postrojenje/kogeneraciju).

4.3. Mjere /aktivnosti koje će se provesti u narednih 5 godina (2019.- 2023.)

Prema podnesenom Zahtjevu od strane KJKP Rad-a, navedene su sljedeće mjere:

Smanjenje zagađenja procjednih voda:

- prekrivanje nožićnog dijela deponije gornjom multibarijernom zaštitom (**kraj 2020.**);
- provođenje tenderske procedura za izbor postrojenja za tretman procjednih voda na nivo ispusta u kanalizacioni sistem (**rok 2020.**);
- nabavka hemikalija i rad pogonske laboratorije (**rok: 2019.- 2023.**);
- rekonstrukcija postrojenja za prečišćavanje procjednih voda (**rok: 2020.- 2023.**)

Dinamičkim planom zaštite voda, KJKP Rad, pored navedenih, date su i druge aktivnosti koje operator mora ispoštovati..

a) Sanitarno zbrinjavanje komunalnog otpada – smanjenje zagađenja zraka i tla:

Navedene su mjere i aktivnosti koje se odnose na proširenje ploha za odlaganje, postavljanje multibarijerne zaštite na 15 000 m², uvezivanje sonde za otplinjavanje (ne navodi se kontrola vrsta i količina otpada, informacijski sistem, kao ni ispitivanje tla u krugu i izvan deponije).

b) Smanjenje količina otpada koji se odlaže na deponiju

Navedene su aktivnosti na otvaranju:

- deponije inertnog materijala i građevinskog otpada,
- otvaranje pogona za reciklažu građevinskog otpada,
- otvaranje MBO (mehaničko-biološka obrada otpada)/RDF (gorivo iz otpada engl. *Refuse Derived Fuel*) pogona nakon izrade Studija,
- uspostavljanje boljeg sistema prikupljanja i selekcije otpada, medijska kampanja.

Nisu dati precizni rokovi i očekivanja (u % smanjenja količina odloženog otpada po godinama, kao i količine koje se očekuju u sortirnici i u sklopu RD za period 2019. - 2023.).

4. Prijedlog mjera i aktivnosti za smanjenje uticaja na okoliš

Analizirajući rezultate izmjerenih i obrađenih podataka o ukupnih padavinama, te protoka filtrata mjenjenog na drenažnom sistemu (tri drenažna sistema) za 2018. godinu, može se izvući sljedeći zaključak: Veliki procenat padavina (oko 50%) dopijeva u tijelo deponije formirajući filtrate. Do sličnog zaključka se može doći analizirajući rezultate mjerenja u 2019. godini.

Osnovni uzroci ovakvog stanja su:

- Prethodno eksploatisane radne plohe deponije nisu prekrivene.
- Komunalne i tehnološke otpadne vode sa područja RCUO nisu tretirane na tehnički ispravan način.
- Površinske i podzemne vode iz neposrednog sliva nisu prihvaćene na odgovarajući način.

Mjerenje kvaliteta zraka na predmetnoj lokaciji mobilnom laboratorijom ukazuje na normalno stanje i prisustvo polutanata je u zakonski dozvoljenim granicama.

Rezultati mjerenja buke na lokaciji pokazuju da nije bilo prekoračenja zakonski dozvoljenih nivoa.

4.1 Opće mjere

1. U periodu **do juna 2021.** pribaviti sve dozvole – objedinjenu upotrebnu dozvolu za RCUO Smiljevići za sve jedinice koje obuhvata RCUO Smiljevići.
2. Produžiti upotrebnu dozvolu za upravljanje otpadom u sklopu RCUO Smiljevići – **kraj 2020. godine.**
3. Vršiti nadzor nad provođenjem obaveza iz okolinske dozvole od strane uposlenika i redovno izvještavati nadležna ministarstva o rezultatima provođenja mjera i aktivnosti u skladu sa opisom i rokovima definisanim okolinskom dozvolom. **Rok realizacije – stalna mjera**
4. Redovno vršiti tehnički pregled mašina, opreme, servisiranje i kontrolu opreme svih jedinica u sastavu RCUO Smiljevići. **Rok realizacije – stalna mjera**
5. Redovno vršiti čišćenje i održavanje drenažnih sistema i površinskih kanala, separatora masti i ulja, septičkih jama i korita Lepeničkog i Žičkog potoka. **Rok realizacije – stalna mjera**
6. Redovno vršiti monitoring po svim tačkama propisanim ovom okolinskom dozvolom i vršiti redovno izvještavanje nadležnih institucija o rezultatima. **Rok realizacije – stalna mjera**

7. Voditi kontinuirano aktivnosti na edukaciji, intenzivirati promociju primarne selekcije otpada i načine smanjenja količina otpada koji se odlaže na deponiju. **Rok realizacije – stalna mjera**

4.2. Mjere za smanjenje emisija u zrak

1. Kontinuirano provoditi uvezivanje sonde za otplinjavanje tijela deponije (centralni dio i dio prema čelu deponije) u skladu sa dinamikom postavljanja mutibarierne zaštite i odlaganje otpada.
Rok za realizaciju ove aktivnosti – stalna mjera 2019. -2023.
2. Redovo vršiti spaljivanje deponijskog plina (sadržaj metana < 40%) na bakljama i vršiti kontrolu i servis baklji, kao i redovan servis sistema za prikupljanje plina.
Rok realizacije – stalna mjera.
3. Vršiti redovno pokrivanje aktivne plohe za odlaganje otpada dnevno, slojem inertnog materijala. Operator je dužan držati što manju čeliju za dnevno odlaganje otpada otvorenom radi smanjenja širenja neugodnih mirisa. Ovo je posebno važno ispoštovati u periodu viših temperatura zraka i pojave obilnijih padavina.
Rok realizacije – stalna mjera.
4. Redovno održavanje manipulativnih platoa i internih saobraćajnica čistim, a po potrebi vršiti prskanje radi sprečavanja podizanja prašine.
Rok realizacije – stalna mjera.
5. Izvršiti ugradnju priskalica oko platoa za recikliranje građevinskog otpada.
Rok za realizaciju septembar 2020.
6. Izvršiti sadnju visokog rastinja oko ograde RCUO Smiljevići i oko pogona za reciklažu građevinskog otpada u cilju smanjenja disprezije prašine prilikom rada Pogona.
Rok za realizaciju 2020.
7. Izvršiti ugradnju biofiltera (pasivno otplinjavanje) na svim odušcima jama grobnica.
Rok ugradnje decembar 2020. za stare grobnice, a na nove izvršiti ugradnju pri izvođenju.
8. Izvršiti mjerenje/detekciju „mirisa“ u skladu sa normom EN 13725 i štetnih komponenti mobilnom stanicom na 4 mjesta: Izvan ograde kod službenog ulaza, uz stambene objekte; uz ogradu kod Upravne zgrade – prema naselju; kod kapije prema naselju Zabrdje i kod sortirnice)
Rok: juni 2020.
9. **Parametri: VOC, H₂S, merkaptani, sulfidi, odoranti, amonijak, čestice(PM₁₀), CH₄.** Na ovaj način bi bile ispoštovane EU direktive vezane za monitoring uticaja deponija na okoliš i građani bi bili upoznati sa stvarnim koncentracijama i prekoračenjima GV kvaliteta zraka u blizini njihovih kuća, te o eventualnim situacijama opasnim po zdravlje ljudi.
Mjerenja **vršiti jednom mjesečno**, a po potrebi i češće u toku 2020. godine do utvrđivanja potrebne dinamike i programa monitoringa za naredni period (2023.) Izveštaje dostaviti nadležnim institucijama. Na osnovu mjerenja izvršiti modeliranje širenja neugodnih mirisa u odnosu na meteorološke uvjete. Uspostaviti praksu redovnog izvještavanja i objavljivanja rezultata na web stranici KJKP Rad-a i FMOIT.
Rok: Stalna mjera. 2020. - 2023.
10. Izvršiti uvezivanje očitavanja rezultata i obradu podataka sa Hidro-meteorološke stanice na Smiljevićima sa Federalnim hidrometeorološkim zavodom BiH – dostaviti godišnje izvještaje Federalnom ministarstvu okoliša i turizma i objaviti na web stranici operatora da rezultati budu dostupni javnosti.
Rok: Stalna mjera 2020.- 2023.
11. Imenovati osobu koja će voditi web stranicu KJKP Rad i ažurirati informacije o svim podacima koji bi bili dostupni javnosti: (podaci hidrometeorološke stanice, rezultata analiza pogonske i

certificirane laboratorije, sastav plina na sondama za otplinjavanje, vrste i količine otpada, količine otpada sa reciklažnih dvorišta, rezultati analize zraka na lokaciji RCUO Smiljevići).

Početak realizacije juni 2020.

Rok: Stalna mjera - 2020. - 2023.

4.3. Mjere smanjenja negativnog uticaja na vode

Veliki broj aktivnosti koje se moraju provesti obuhvaćeno je i Rješenjem o vodnoj dozvoli i Dinamičkim planom za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO Smiljevići, a koje su planirane za period 2019. - 2023. godine.

a) Zaštita površinskih voda

Obilaskom terena, kao i uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da na količine filtrata najviše utiču padavine koje se filtriraju kroz tijelo deponije, a usljed velike otvorene površine koja nije pokrivena gornjom mutibarijernom zaštitom (cca 15 ha pod slojevima otpada na mutibarijernoj zaštiti – sanitarno odlaganje otpada od 2000. godine) i cca 13 ha starog otpada prema čelu deponije. Pored procjeđivanja padavina, na lokaciji su detektovani i izvor ispod trafo stanice uz upravnu zgradu, te loše stanje obodnih kanala koji se trebaju poboljšati kako bi se spriječilo i minimiziralo slijevanje površinskih voda u tijelo deponije.

Prijedlog mjera i aktivnosti:

1. Čišćenje i popravka obodnih kanala i revizionih šahtova za prihvatanje oborinskih voda.

Rok za izvršenje septembar 2020.

(Obodni kanali su zatrpani otpadom i šibljem u velikoj mjeri, potrebno je izvršiti ophodnju svih obodnih kanala, očistiti od otpada i rastinja i dostaviti fotodokumentaciju FMOIT nakon provedene mjere.)

2. Izvršiti prikupljanje postojećih izvora (ispod trafo stanice) i izgradnju kolektora do potoka Izvršiti projektovanje rezervoara za prikupljanje ove vode. Voda je čista izvorska i prema provedenoj analizi nije bila zagađena, te se može koristiti kao tehnička voda za pranje platoa oko postrojenja, za potrebe rada budućeg postrojenja za tretman procjednih voda i sl. (Rješenje o vodnoj dozvoli – tačka 3.2.2).

Rok: izrada glavnog projekta i izgradnja je planirana Rješenjem o vodnoj dozvoli za 2020.

3. Pristupiti izgradnji multibarijerne zaštite, sistema za odplinjavanje i drenažnog sistema na površini od 15.000 m², za novu aktivnu plohu, u skladu sa prethodnom projektnom dokumentacijom.

Rok realizacije maj 2020. godine.

Sve predviđeno ovim projektom je u skladu sa Direktivom EU o odlaganju otpada na deponije 1999/31/EC i urađenim Glavnim projektom za pretvorbu smetljišta Smiljevići u sanitarnu deponiju na osnovu koje je ishodovana građevinska dozvola za sanitarnu plohu Smiljevići (Rješenje o vodnoj dozvoli – tačka 3.2.5)

Površina od 15.000 m² je dio prostora predviđenog za odlaganje otpada u sklopu prostora deponije prema platou do Upravne zgrade. (Idejni projekt Svjetske banke i Side, 2019. Unapređenje sedam deponija čvrstog otpada u BiH, idejno rješenje – Zadatak 3 – Smanjenje nastanka procjednih voda na Regionalnom centru za upravljanje otpadom Smiljevići, Analiza životnog vijeka i procjena postepenog zatvaranja u svrhu minimizacije procjednih voda).

U toku je realizacija geomehaničkog ispitivanja stabilnosti tijela deponije, ugradnja inklinometara i izrada Glavnog projekta proširenja prostora za odlaganje prema čelu deponije u skladu sa projektom Svjetske banke i Side (aktivnosti iz 2019. godine).

Kao rezultat ovog projekta navedeno je provođenje ispitivanje mogućnosti odlaganja otpada prema čelu deponije za naredni period od 6 - 7 godina (Glavni projekat: Pretvaranje odlagališta u Smiljevićima u sanitarnu deponiju, HIS, Zagreb, 1997 i Studija o stabilnosti tijela deponije sa pregledom mogućnosti proširenja deponije u Regionalnom centru za upravljanje otpadom Sarajevo, GeoAVAS, Sarajevo, 2017.).

Da bi se omogućilo odlaganje otpada i proširenje prema čelu deponije moraju se ispuniti određeni uslovi:

- pravilno postavljanje donjeg brtvenog sistema koji ima osnovnu funkciju da spriječi propuštanje procjednih voda u podzemlje,

- da se prikupe i odvedu površinske vode, da se obezbijedi stabilnost tijela deponije pravilnim odlaganjem i kompaktiranjem slojeva otpada i pravilnom ugradnjom drenažnog sistema za procjedne vode kojim bi se eliminiralo akumuliranje vode u tijelu deponije.

Fitrat se ne smije zadržavati u tijelu deponije iznad nivoa podzemnih voda utvrđenih geomehaničkim ispitivanjem radi ugrožavanja stabilnosti tijela deponije i povećanje pritiska na branu u nožici deponije i kolektor Lepeničkog i Žičkog potoka.

4. Izvršiti prikupljanje procjednih voda koje „izbijaju“ na površinu terena jer ne mogu prodrijeti do drenažnog sistema. Razlog izbijanja procjednih voda na površinu tijela deponije je onemogućen prodor do drenažnog sistema usljed stvaranja nepropusnih sljeva u tijelu deponije (nastalog od slojeva inertnog nepropusnog materijala, građevinskog otpada i sl.koji su stvorili nepropusnu barijeru).

Rok za realizaciju 2020.

(Rješenje o vodnoj dozvoli – tačka 3.2.3 i tačke 1.1.5. i 1.1.6. iz Dinamičkog plana za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO Smiljevići za period 2019. - 2023. godine).

5. Održavanje drenažnog sistema te prikupljanje i povezivanje u sistem drenaža eventualno svih novih pojava filtrata na površinu tijela deponije ili uz interne saobraćajnice.

Rok: stalna mjera odražavanja drenažnog sistema i sistema za prikupljanje filtrata.

6. Provjera stanja i testiranje drenažnog sistema metodom obilježivača. Pozicija je propisana vodnim aktom i Dinamičkim planom za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO Smiljevići za period 2019-- 2023. kao tačka 1.1.7. , a rok za **realizaciju je kraj 2020. Obavezu je dužan izvršiti Operator (KJKP Rad d.o.o. Sarajevo) koji upravlja drenažnim sistemom.**

7.Operator je dužan dostavi Izvještaj o stanju drenažnog sistema sa fotodokumentacijom o provedenom testiranju nadležnim ministarstvima. Sistem treba biti ispitan i uvezan sa GiS bazom Zavoda za planiranje KS u sklopu izrade Prostornog plana područja posebnog obilježja Smiljevići.

Rok: Prvi kvartal 2021.

b) Procjedne vode:

Dinamičkim planom za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO Smiljevići za period 2019-2023. godine i Rješenjem o vodnoj dozvoli date su mjere i aktivnosti za smanjenje utjecaja procjednih voda na okoliš, u skladu sa Uredbom o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sistem javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, br. 101/15, 1/16 i 101/18).

1. Pokrivanje nožičnog dijela gornjom multibarijernom zaštitom (tačka 3.2.1 Rješenja o vodnoj dozvoli i Dinamički plan, tačka 1.1.2.) u smislu smanjenja količine procjednih voda.

Rok realizacije 2020. i 2021.

Realizacija ove pozicije i provođenje prema projektu Svjetske banke i Side (2019.) su dovedeni u pitanje zbog ponovnog odlaganja svježeg otpada na ovoj zoni. Odlaganje je počelo nakon završetka dokumentacije 2019. tako da su promijenjeni konturni uvjeti po kojoj je izrađen idejni projekt. Od septembra 2019. godine se na dijelu nožice deponije ponovo vrši odlaganje svježeg otpada, a prema literaturi ne smije se vršiti prekrivanje min. 2-5 godina od prestanka odlaganja radi konsolidacije svježeg otpada i otplinjavanja. Odlaganje je počelo u septembru 2019. i još je aktivno.

2. Ispitati aktualnog stanja na nožičnom dijelu i prilagođevanje ove pozicije prema aktualnom stanju.

Rok: odmah, najkasnije 4 mjeseca nakon izdavanja okolišne dozvole).

3. Predlažem da se propiše uređenje bermi na nožičnom dijelu, izvrši kompaktiranje odloženih slojeva otpada, otplinjavanje i ugradnja površinskih obodnih kanala te da se propiše pokrivanje završnim slojem zemlje u debljini od min, 0,8 m - 1 m inertnog materijala što predstavlja polupropusnu-semipermeabilnu membranu.

Rok sanacije nožičnog dijela oktobar 2020. – maj 2021. – dostaviti Izvještaj Federalnom ministarstvu okoliša i turizma i Federalnoj upravi za inspekcijsek poslove.

4. Izvršiti izbor tehnologije i izgradnju uređaja za prečišćavanje procjednih voda na nivo ispuštanja u sistem javne kanalizacije. Ovo je jedna od najvažnijih mjera koju treba da definiše okolinska dozvola. Izrade projektne dokumentacije, realizacije, testiranja tehnologije, izgradnje i puštanja u pogon uređaja za tretman procjednih voda sa deponije Smiljevići do nivoa za ispuštanje u sistem javne kanalizacije

je propisano Rješenjem o vodnoj dozvoli tačka 3.2.7. (Dinamički plan, tačka 2.1.2). Aktivnost se odnosi na izbor tehnologije i izgradnju novog uređaja za prečišćavanje procjednih voda do nivoa dozvoljenog za ispušt u sistem javne kanalizacije, što je propisano Uredbom o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sistem javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, br. 101/15, 1/16 i 101/18) i podrazumjeva se kao predtretman.

Rok realizacije i puštanje uređaja u pogon – 2021.

5. Izgradnja šahta sa ugradnjom mjerača protoka na izlazu iz postrojenja (postojećih bazena na lokaciji Smiljevići) odnosno šahta za spajanje izlaza iz prečištača procjednih voda na budući kolektor Zabrdje –Butila.

Rok izvedbe septembar 2020.

Ne postoji evidencija količina vode koje se ispuštaju u Lepenički potok pa je teško odrediti i teret zagađenja koji se ispušta u Lepenički potok. Ugradnjom mjerača protoka na izlazu uspostavlja se mogućnost bilansa (ulaz-izlaz iz bazena), a isti mjerač je moguće iskoristiti za budući uređaj. Izgradnja kolektora Zabrdje –Butila navedena je kroz Rješenje o vodnoj dozvoli kao tačka 3.2.6.i u nadležnosti je Općine Novi Grad i Ministarstva komunalne privrede i infrastrukture KS te nije predmetom okolinske dozvole za RCUO Smiljevići, osim saglasnosti na priključenje ispusta prečišćenih procjednih voda na nivo za sistem javne kanalizacije.

6. „Rekonstrukcija/uspostava protoka kroz postojeće objekte uređaja za tretman procjednih voda, odnosno rekonstrukcija, izgradnja i puštanje u pogon postrojenja za predtretman procjednih voda sa deponije Smiljevići. (Pozicija iz Rješenja o vodnoj dozvoli broj 3.2.8.i tačka Dinamičkog plana 2.2.i 2.3).

Rekonstrukcija/uspostava protoka kroz postojeće objekte prethodnog MBR uređaja“ – Rok maj 2020.

(Napomena: puštanje protoka kroz ostatke bazena uz korištenje raspoložive opreme od demontiranog MBR postrojenja nije predtretman i nije u skladu sa Uredbom o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sistem javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, br. 101/15 , 1/16 i 101/18).

Opcija u fazi razmatranja: Izgradnja kolektora, za prethodno tretirani filtrat, od deponija Smiljevići do PPOV Butile, a koji bi se od priključnog šahta pružao paralelno u istom rovu sa glavnim kolektorom otpadnih voda naselja Smiljevići

Izgradnja kanalizacione mreže kojom bi se otpadne vode sa područja RCUO Smiljevići prikupile i dovele do priključnog šahta na glavni kolektor otpadnih voda naselja Smiljevići.

7. Provođenje redovnog monitoringa podzemnih voda – propisuje se uzimanje uzoraka, analiza uzoraka podzemnih voda uzetih iz piezometara na lokaciji deponije i izvan kruga deponije (uzvodno od ograde uz Lepenički potok (izvršiti ugradnju piezometra) i nizvodno od kapije prema izlazu u Zabrdje – postojeći piezometri). Uzimanje uzoraka i analizu vode iz piezometara vršiti minimalno **dva puta mjesečno**, uz evidentiranje nivoa vode u piezometrima. Analizu će vršiti pogonski laboratoriji KJKP Rad. Mjesečne i godišnji izvještaj dostavljati nadležnim ministarstvima.

Rok za početak aktivnosti maj 2020.

8. Monitoring procjednih voda - pogonski laboratorij- propisati redovne dnevne analize osnovnih parametara na ulazu – izlazu iz postojećih bazena, uz evidenciju protoka i Hidrometeoroloških podataka. Analizu provodi pogonski laboratoriji. (Vodna dozvola 3.2.9. nabavka i rad pogonske laboratorije).

Mjerenja koja vrši pogonski laboratoriji su: pH, elektroprovodljivost, HPK/BPK,azotne spojeve, ukupni fosfor,taložive mat, TOC,ukupna ulja i masti, TSM, Cl, Hg, Br, Si, analiza mulja, toksičnost (periodično).

Rok: Stalna mjera.

9. Monitoring mjesečni i godišnji od strane certificirane laboratorije o količinama i kvalitetu procjednih voda u skladu sa provedenim monitoringom 2018 -2019. Definisati obim mjerenja i vrste analiza (kao i za pogonski laboratoriji), te dodatno izračun EBS-a prema Uredbi.

Rok: Stalna mjera.

10. Potrebno je izraditi Glavni projekat - hidrotehnički i tehnološki dio za sve postojeće objekte (građevine i cjevovode) u krugu RCUO Smiljevići (Rješenje o vodnoj dozvoli, tačka 3.2.11.)

Rok: 2020. godina.

11. Aanalizu uzoraka Lepeničkog i Žičkog potoka uzvodno od ograde deponije i nizvodno, prema naselju Zabrdje vršiti **4 puta godišnje** – pogonska laboratorija, Izvještaje dostaviti nadležnim ministarstvima.

4.3. Mjere smanjenja negativnog uticaja na tlo

- Izvršiti analizu kvaliteta tla na četiri karakteristična profila (izvan kruga RCUO Smiljevići – kod Upravne zgrade i desno od vage i ulaza u RCUO Smiljeviće) te kod izlaza uz kapiju prema naselju Zabrdje i uzvodno prema ulazu u Lepenički potok. Analizu tla izvršiti 2 puta godišnje. (U skladu Pravilnikom o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja („Službene novine Federacije BiH“ br. 72/09) i Uputstvom o postupku, radnjama i uvjetima za vršenje kontrole plodnosti zemljišta („Službene novine Federacije BiH“ br. 72/09).

Izvještaje dostaviti nadležnom ministarstvu. Objavljivati rezultate na webstranici KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo..

Početak aktivnosti juni 2020.

Rok: Aktivnost vrši kontinuirano

4.4. Mjere smanjenja nivoa buke

1. Propisati mjerenje nivoa buke **na četiri mjesta izvan ograde** RCUO Smiljevići. Propisati granične vrijednosti za zonu V (u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke, „Službene novine Federacije BiH“ broj: 110/12). Objavljivati rezultate na web stranici KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo.

Rok: Stalna mjera

4.5. Sanitarno zbrinjavanje otpada i smanjenje količina

1. Propisati veličinu otvorene radne ćelije (aktivne plohe za odlaganje otpada) osobito u kišnim danima i toplijim danima (ljetu/jesen) i obavezno dnevno prekrivanje inertnim materijalom min.10 cm debljine kako bi se minimiziralo širenje neugodnih mirisa. Slojeve otpada kompaktirati sa 3 prelaska minimalno.

Rok: Stalna mjera

2. Operator je u obavezu uvezati se u informacioni sistem kojeg razvija Fond za okoliš FBiH u skladu sa Uredbom o informacionom sistemu upravljanja otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj: 97/18).

Rok: stalna mjera od 2020.

3. Unaprijediti vođenje detaljne evidencije o količinama i vrstama otpada po svakom objektu unutar RCUO Smiljevići. Izvršiti inoviranje sistema evidencije i podijeliti na Reciklažno dvorište, Deponiju inertnog materijala sa pogonom za reciklažu građevinskog otpada, Sortirnice, Grobnica, i sanitarnog odlagališta.

Dostavljati redovne mjesečne i godišnje izvješteje o vrstama i količinama otpada u skladu sa Katalogom otpada.

Rok: stalna mjera

4. Odlaganja otpada animalnog porijekla kao i robe sa isteklim rokom trajanja, tečnog otpada, ulja i masti te svih drugih kategorija koje nisu definisane Dozvolom za upravljanje otpadom KJKP Radu (od strane MPUGiZO KS).

Mjesečno izvještavanje i obrada po kategorijama otpada sa šiframa i količinama. Produkciju sirovine iz otpada je potrebno evintirati po kategoriji i količinama te plasmanu sirovina iz otpada.

Rok: stalna mjera

5. Preduzeti mjere promoviranja i podizanja nivoa informisanosti o radu Reciklažnih pogona i primarnoj selekciji otpada. Otvoriti sobu za građane i škole sa oglednim kanatama, uzorcima otpada, reklamnim materijalima. Uvesti dane za edukaciju i promoviranje rada RCUO Smiljevići. Dostaviti plan i realizaciju nadležnim institucijama.

Rok za uvođenje aktivnosti 2020. godina, nakon toga stalna mjera.

6. Zbinjavanje građevinskog otpada vršiti u skladu sa Pravilnikom o građevinskom otpadu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 93/19). Član 13. (Priprema za ponovnu upotrebu i tretman građevinskog otpada) pomenutog Pravilnika, propisano je da "Investitor i/ili izvođač radova može obraditi građevinski otpad koji nastaje na gradilištu samo ako ima okolinsku dozvolu i/ili dozvolu za upravljanje otpadom".

Rok: Stalna mjera

4.6. Prevencija pojave akcidenata

Imajući u vidu da je:

- RCUO projektovano i izgrađeno prema važećim standardima i zakonskim propisima
- RCUO ugrađena najsavremenija oprema u tehnološkom smislu
- nakon identifikacije potencijalnih opasnosti preduzete preventivne i sigurnosne radnje (Protupožarna zaštita – aparati i hidranti, sistem detekcije gasa i dojavljivača požara) - osoblje je obučeno i kompetentno za vođenje procesa proizvodnje, vjerovatnoća pojave akcidenata, sigurnosnih i okolinskih incidenata ili vanredne situacije svedene su na minimum.

4.7. Pojava akcidenta: eksplozije plina, požar, radioaktivno zagađivanje

U slučaju eksplozije ili požara, a u zavisnosti od intenziteta istog, došlo bi do povećane potrošnje vode iz gradskog vodovoda, do polijevanja vode po tijelu deponije, dakle povećane količine filtrata (u zavisnosti od trenutne vlažnosti deponije), te je moguće raspršavanje zagađujućih gasova i čestica na okolne parcele, a pri padavinama i dospijevanje zagađenih materija u jaruge i druge vodotoke, te infiltracijom u tlo.

5. Mjere u slučaju akcidentnih situacija

RCUO Smiljevići mora imati ažuriran Plan interventnih mjera za:

- Zaštitu od eksplozije metana.
- Zaštitu od požara.
- Oko odlagališnog prostora izgraditi protupožarni pojas.
- Imati plan zaštite od požara i eksplozije,
- postaviti table sa uputama za postupanje koje mora biti istaknute na vidljivim mjestima unutar odlagališta.

6. Najbolje raspoložive tehnike – NRT (BAT - "Best Available Techniques")

Pravilnikom o donošenju najboljih raspoloživih tehnika kojima se postižu standardi kvaliteta okoliša ("Službene novine Federacije BiH" br. 92/07) se regulira donošenje najboljih raspoloživih tehnika, u formi tehničkih uputa, kojima se postižu standardi kvalitete okoliša. „Raspoložive“ tehnike su one tehnike koje su razvijene do takvih razmjera, koje dopuštaju njihovu primjenu u određenim industrijskim granama - u ekonomskim i tehnički održivim uvjetima, uzimajući u obzir troškove i prednosti, koriste li se te tehnike ili proizvodi u državi, sve dok su razmjerno dostupne korisniku.

Određivanje trenutne kontaminiranosti zemljišta na lokalitetu odlagališta podrazumjeva uzorkovanje i analizu zemljišta prema Uputstvu o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja („Službene novine Federacije BiH“ br. 72/09).

7. Granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije

Postrojenje za proizvodnju električne energije (Plinoelektrana) je pušteno u rad 14. juna 2001. godine i ima kapacitet 300 kW/h. Ovo postrojenje za proizvodnju električne energije pri proizvodnji 300 kW električne energije troši cca. 200 m³ deponijskog plina sa koncentracijom metana u plinu iznad 50%. Plinoelektrana je uvezana preko trafostanice u energetski sistem BiH, tako se električna energija distribuira u javnu elektrodistributivnu mrežu kad plinoelektrana radi (**trenutno ne radi**, jer po izjavi zaposlenih „nema dovoljno deponijskog gasa/plina“.

7.1. Granične vrijednosti emisija za mala postrojenja na gasovita goriva

Granične vrijednosti emisija u zrak propisane su Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorjevanje („Službene novine Federacije BiH“, br. 3/13 i 92/17).

Navedenim pravilnikom propisano je da su mala postrojenja za sagorijevanje su postrojenja za sagorijevanje čija je toplotna snaga:

- 0,05-1 MW_{th} pri korištenju čvrstog goriva i to: biomase i ostataka iz prerade biomase, uglja i briketa iz uglja i koksa sa sadržajem sumpora manjim od 2 g/MJ;
- 0,05-5 MW_{th} pri korištenju tečnog goriva: ulje za loženje lako i ekstra lako u skladu sa propisom kojim se uređuju fizičko-hemijske karakteristike tečnih goriva;
- 0,05-10 MW_{th} pri korištenju prirodnog gasa ili tečnog naftnog gasa."

Tabela 19. Granične vrijednosti dimnog broja, emisije CO i NO_x za nova mala postrojenja za sagorijevanje zavisno od vrste goriva

Plin/gasovita goriva

1) ugljen monoksid	
- postrojenja toplotne snage < 400 kW _{th} .	100 mg/m ³ _n
- postrojenja toplotne snage 400 kW _{th} - 10 MW _{th}	80 mg/m ³ _n
2) azotni oksidi (izraženi kao NO ₂)	
- postrojenja na prirodni gas kod kojih je temperatura vode u kotlu niža od 110°C a nadpritisak manji od 0,05 MPa	125 mg/m ³ _n
-postrojenja na prirodni gas kod kojih je temperatura vode u kotlu viša od 110°C a niža od 210°C a nadpritisak veći od 0,05 MPa a manji od 1,8 MPa	110 mg/m ³ _n
- postrojenja na prirodni gas kod kojih je temperatura vode u kotlu viša od 210°C a nadpritisak veći od 1,8 MPa	150 mg/m ³ _n
- postrojenja na tečni naftni gas	200 mg/m ³ _n

Granična vrijednost emisije za nova mala postrojenja za sagorijevanje na gasovita goriva odnosi se na zapreminski udio kiseonika u otpadnom gasu od 3%.

Za nova mala postrojenja za sagorijevanje za tečna i gasovita goriva toplotne snage 4 - 400 kW_{th} toplotni gubici se određuju na osnovu propisa koji uređuje zahtjeve kvaliteta i ispitivanja karakteristika novih toplovodnih kotlova na tečna i gasovita goriva.

7.2. Granične vrijednosti kvaliteta zraka

U skladu sa Pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine Federacije BiH“, br: 1/12 i 50/19), maksimalne dozvoljene vrijednosti za lebdeće čestice su:

Tabela 2. Maksimalne dozvoljene vrijednosti za lebdeće čestice

Zagađujuća materija	Period uzorkovanja	Granična prosječna godišnja vrijednost	Granična Visoka vrijednost
LČ10	24 sata	50	100 (µg/m ³)°
ULČ	24 sata	150	350 (µg/m ³)°

Napomena: ne smije biti prekoračena više od 7 puta u kalendarskoj godini.

Tabela 3. Maksimalne dozvoljene vrijednosti za sediment (taložni prah):

Zagađujuća materija	Period uzorkovanja	Granična prosječna godišnja vrijednost	Granična Visoka vrijednost
Taložni prah- ukupno	Jedan mjesec	200 (mg/m ² d)	350 (mg/m ² d)°

Napomena: odnosi se na mjesec u godini sa najvišim vrijednostima depozicije/taloga.

7.2. Granične vrijednosti ispuštanja u vodu

Prije nego što se otpadne vode iz postrojenja za tretman otpadnih voda ispuste u površinske vode, treba ih pročititi do kvaliteta koji odgovara Uredbi o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sistem javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, br. 101/15 , 1/16 i 101/18) dati su u tabeli 4.

Tabela 4. Granične vrijednosti emisije supstanci i parametara kvaliteta za industrijske otpadne vode

Parametar	Jedinica mjere	Granične vrijednosti emisije industrijskih otpadnih voda koje se ispuštaju u		
		površinska vodna tijela	javni kanalizacioni sistem	
1	2	3	4	
A Opći parametri				
1	Maksimalna temperatura	°C	30	40
2	pH		6,5 - 9,0	6,5 - 9,5
3	Taložive materije	ml/l	0,5	10,0
4	Ukupne suspendirane materije	mg/l	35,0	400,0
B Anorganski parametri				
1	Aluminij, Al	mg/l	3,0	3,0
2	Antimon, Sb	mg/l	0,3	0,3
3	Arsen, As	mg/l	0,1	0,1
4	Bakar, Cu	mg/l	0,5	0,5
5	Barij, Ba	mg/l	5,0	5,0
6	Bor, B	mg/l	1,0	10,0
7	Cijanidi slobodni	mg/l	0,1	0,1
8	Cijanidi ukupni	mg/l	0,5	10,0
9	Cink, Zn	mg/l	2,0	2,0
10	Fluoridi	mg/l	10,0	20,0
11	Hlor slobodni	mg/l	0,2	0,5
12	Hlor ukupni	mg/l	0,5	1,0
13	Hloridi	mg/l	250,0	250,0
14	Hrom šesterovalentni, Cr ⁶⁺	mg/l	0,1	0,1
15	Hrom ukupni, Cr	mg/l	0,5	0,5
16	Kadmij, Cd	mg/l	0,1	0,1
17	Kalaj, Sn	mg/l	2,0	2,0
18	Kobalt, Co	mg/l	1,0	1,0
19	Mangan, Mn	mg/l	1,0	1,0
20	Molibden, Mo	mg/l	1,0	1,0
21	Nikal, Ni	mg/l	0,5	0,5
22	Olovo, Pb	mg/l	0,5	0,5
23	Selen, Se	mg/l	0,1	0,1
24	Srebro, Ag	mg/l	0,1	0,1
25	Sulfati, SO ₄	mg/l	200,0	300,0
26	Sulfidi, S	mg/l	0,1	1,0
27	Sulfiti, SO ₃	mg/l	1,0	10,0
28	Talij	mg/l	0,5	0,5
29	Vanadij	mg/l	0,5	0,5
30	Volfram	mg/l	5,0	5,0
31	Željezo, Fe	mg/l	2,0	2,0
32	Živa, Hg	mg/l	0,01	0,01

C Nutrijenti				
1	Amonijačni azot, NH ₄ -N	mg/l	10,0	40,0
2	Nitratni azot, NO ₃ -N	mg/l	10,0	50,0
3	Ukupni azot	mg/l	15,0	100,0
4	Ukupni fosfor, P	mg/l	2,0 (a)	5,0
D Organski parametri				
1	Adsorbilni organski halogeni (AOX)	mg/l	0,5	0,5

2	BPK ₅	mgO ₂ /l	25	250
3	Heksahlorbenzen (HCB)	mg/l	0,03	0,03
4	KPK-Cr	mgO ₂ /l	125	700
5	Lakohlapljivi aromatski ugljikovodici (BTX)	mg/l	0,1	1,0
6	Lakohlapljivi klorirani ugljikovodici (LKCH)	mg/l	0.1	1,0
7	Mineralna ulja	mg/l	10,0	20,0
8	Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	mg/l	20	100
9	Ukupne površinske aktivne tvari (deterdženti i dr.)	mg/l	1,0	10,0
10	Ukupni aromatski ugljikovodici (PAH)	mg/l	0,01	0,01
11	Ukupni fenoli (C ₆ H ₅ OH)	mg/l	0,1	10,0
12	Ukupni hlorirani bifenili (PCBs)	mg/l	0,01	0,01
13	Ukupni organofosforni i karbamatni pesticidi	mg/l	0,05	0,05
14	Ukupni organohlorni pesticidi	mg/l	0,025	0,025
15	Ukupni organski ugljik (TOC)	mg/l	30,0	50,0
E Radioaktivnost				
1	Ukupna beta radioaktivnost	mBq/l	500	500,0
F Toksičnost				
1	Toksiološki bioogled Daphnia magna Straus, 48hEC50	% otpadne vode u razblaženju	> 50%	

7.4. Granične vrijednosti buke

Na nivou Federacije BiH je donesen Zakon o zaštiti od buke ("Službene novine Federacije BiH" broj 110/12).

Tabela 5. Dozvoljeni nivoi vanjske buke u različitim zonama (područjima)

Područje (zona)	Namjena područja	Najviši dozvoljeni nivo vanjske buke (dBA)		
		15 min Leq		Vršni nivo
		Dan	Noć	L1
V	Poslovna, upravna, trgovačka, servisna (komunalni servisi)	65	60	80

Po odredbama ovog Zakona dan je od 06,00 do 22,00 sati, a noć od 22,00 do 6,00 sati.

Vršni nivo L1 je onaj nivo buke, koji je prekoračen u trajanju od 1% ukupnog vremena mjerenja, odnosno perioda dan ili noć. Buka se izražava ekvivalentnim 15 minutnim nivoom Leq i vršnom vrijednosti L1 u dBA kao ilustracija kritičnih promjenljivih. Na granicama lokacije nivo buke ne smije prekoračiti dopuštene vrijednosti, tj. strožije propisane vrijednosti uzimaju se u obzir.

7. Sistem monitoringa

7.1. Plan monitoringa

Tabela 6. Monitoring okoliša predviđen za deponiju Smiljevići

PREDMET MONITORINGA	PARAMETAR KOJI SE OSMATRA	MJESTO VRŠENJA MONITORINGA	VRIJEME I NAČIN VRŠENJA MONITORINGA	RAZLOG MONITORINGA

Emisije u zrak	CO, NOx	Na ispustu	Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorjevanje („Službene novine Federacije BiH“, br. 3/13 i 92/17)	Kontrola polutanata u zrak
Zrak	Kvalitet zraka na lokaciji Odlagališta (SO ₂ , NO ₂ , NO, NO _x , CO, NO ₂ , ULČ, čađ, prašina i dr. parametri definisani pravilnikom) VOC, H ₂ S, merkaptani, sulfidi, odoranti, amonijak,	U krugu odlagališta	Jednom odišnje po utvrđenoj metodologiji rada.	Da se utvrdi uticaj odlagališta na kvalitet zraka; Uspostavljanje kontinuiranog monitoringa.
Deponijski gas	Parametri deponijskog plina (CH ₄ , CO ₂ , H ₂ S) (Direktiva 1993/31 EC, anex III)	Na sondama i prije ulaska na baklju za spaljivanje	Redovna mjerenja propisana u „Glavnom projektu“ (mjesečno)	Kontinuirano praćenje emisije deponijskog gasa
Buka	Mjerenje dnevnog i noćnog nivoa u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke (Sl. novine FBiH broj 110/12) uređajem koji odgovara preporukama IEC 651 i 804 Type 1	Izvan poslovne parcele	Svake kalendarske godine po definisanoj metodologiji mjerenja – min. na 4 mjerne pozicije	Ocjena uticaja buke na najbliže objekte stanovanja i okoliš.
Kvalitet procjedne vode - efluenta	Osnov. fizičko hemijski parametri: - pH, T, elektroprovodljivost, HPK/BPK, azotni spojevi, ukupni fosfor, taložive mat, TOC, ukupna ulja i masti, TSM (totalne suspendovane čestice), Cl, Hg, Br, Si, - analiza mulja, toksičnost (periodično)	Na ulazu i izlazu iz postrojenja za tretman procjednih voda	Dvanaest puta u toku kalendarske godine po jedan uzorak (mjesečno) periodično	Kontrola kvaliteta efluenta, određivanje uticaja na recipijent;
Površinske i podzemne vode	Nivo i po potrebi fizičko hemijske parametri (teški metali, mineralna ulja)	U krugu kompleksa odlagališta otpada	Mjesečno	Utvrđivanje nivoa podzemnih voda zbog procesa koji se odvijaju u tijelu deponije
Aanaliza uzoraka Lepeničkog i Žičkog potoka	Sukladno Uredbi o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sistem javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, br. 101/15 , 1/16 i 101/18)	uzvodno od ograde deponije i nizvodno, prema naselju Zabrdže	4 puta godišnje	Ocjena uticaja deponije na recipijente

7.2. Otpad

U skladu sa članom 48. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17) proizvođači otpada i operatori postrojenja dužni su jednom godišnje pripremiti izvještaj o ispunjavanju uvjeta iz dozvole i drugim podacima utvrđenih provedbenim propisima.

7.3. Izvještavanja o provođenju monitoringa

Tabela 7. Način izvještavanja o provođenju monitoringa

Naziv izvještaja	Dinamika - Rokovi za dostavljanje izvještaja	Kome se dostavlja izvještaj
Izvještaj o izvršenim mjerenjima emisija u zrak	U roku od 30 dana od dana izvršenih mjerjenja, jednom godišnje	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
Izvještaj o izvršenim mjerenjima tereta zagađenja otpadnih voda	U roku od 30 dana od dana izvršenih mjerjenja, prema pravilniku	Federalno ministarstvo okoliša i turizma Agencija za vodno područje slivova rijeke Save, Sarajevo
Izvještaj o vrstama i količinama deponiranog otpada	U skladu sa Uredbom o informacionom sistemu upravljanja otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj: 97/18).	Fond za zaštitu okoliša, Ministarstvo komunalne privrede i infrastructure Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS
Izvještaji o mjerenju buke	U roku od 30 dana od dana izvršenih mjerjenja	Federalno ministarstvo okoliša i turizma

7.4. Izvještavanje za registar o postrojenjima i zagađivanjima

Operator je obavezan izvještavati Federalno ministarstvo okoliša i turizma o prikupljenim podacima na način kako je to propisano odredbama Poglavlja IV Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima („Sl. novine Federacije BiH“, broj: 82/07).

7.4. 1. Posebne obaveze obavještavanja

Svaku izvanrednu situaciju koja bi mogla negativno uticati na okoliš, povećanje kapaciteta, proširenje deponije, operator je dužan prijaviti **Federalnom ministarstvo okoliša i turizma** i **Federalnoj upravi za inspekcijske poslove**.

7.4.2. Okolišni audit

Na temelju Pravilnika o sadržaju plana prilagođavanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje poduzima nadležni organ („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05) potrebno je ispuniti Minimum uvjeta za deponije (Prilog 1.), a posebno uvjet broj 20. koji glasi:

- **Audit (provjera) operativnih područja mora se provoditi najmanje tromjesečno kako bi se osiguralo da rad postrojenja nije u suprotnosti sa izvornim projektom.**

8. Period važenja dozvole

Okolinska dozvola se daje maksimalno na period od 5 (pet) godina od dana uručenja rješenja.

Obrazloženje

Dana 09.2.2018. godine zaprimljen je zahtjev za ponovno izdavanje okolišne dozvole za Regionalni centar upravljanja otpadom (RCUO) "Smiljevići" Sarajevo, smješten na lokalitetu Buća Potoka, Općina Novi Grad, Sarajevo. Prva okolinska dozvola za RCUO izdata je pod brojem: UP-I/05-23-5-235-7/11 dana 17.06.2013. godine.

Skupština Kantona Sarajevo je 21.07.2015. godine donijela Plan upravljanja otpadom Kantona Sarajevo za period 2015.- 2020. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 11/18). Upravljanje otpadom na području KS je regulisano Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine KS“ br. 31/04) i Zakonom o komunalnoj čistoći («Službene novine KS» broj 11/97). Obavljanje komunalnih djelatnosti na polju prikupljanja, odvoza komunalnog otpada iz stambenih i poslovnih objekata i

njegovog odlaganja na deponiju, stavljeno je u nadležnost KS koji je tu obavezu povjerio Kantonalnom javnom komunalnom preduzeću (KJKP) RAD d.o.o. Sarajevo. Dana 05.03. 2018. godine Skupština Kantona Sarajevo je donijela odluku o pristupanju izradi prostornog plana područja posebnih obilježja "Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO) – Smiljevići, a koji se donosi na period od 20 godina. Planski osnov za donošenje ove odluke je Prostorni plan Kantona Sarajevo za period 2020. do 2023. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 26/06, 4/11 i 22/17). Vlada Kantona Sarajevo je na svojoj 98. Sjednici održanoj 18.10.2017. godine donijela Odluku o izradi strategijske procjene uticaja na okoliš za prostorni plan područja posebnih obilježja Regionalni centar za upravljanje otpadom (RCUO) Smiljevići ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 42/17). Prostornim planom KS se propisuje i potreba proširenja postojeće deponije sa postojećih cca 60 ha na 94,5 ha. Strategijska procjena je trenutno u izradi.

S obzirom da zahtjev nije bio urađen u skladu sa čl. 18. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH broj: 38/09“), zatraženo je dostavljanje zahtjeva u skladu sa istim dopisom od 25.05.2018. godine.

Dana 28.6.2018. godine KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je dostavilo „Dopunu zahtjeva za produženje okolinske dozvole“ i Rješenje o vodnoj dozvoli od 13.02.2018. godine, te ostalu dokumentaciju. Zahtjev za izdavanje okolišne dozvole izradio je sam operator - KJKP RAD d.o.o. Sarajevo i uz isti priložio:

1. Rješenje o vodnoj dozvoli, AVP Sava, 13.02.2018. godine (br.UP-I/25-3-40-015-6/18).
2. Rješenje o izdavanju dozvole za upravljanje otpadom (KJKP Rad), MPUGiZO KS, 29.05.2014., br.05-23-29661/12 III,
3. Rješenje o okolinskoj dozvoli, FMOiT, 17.06.2013., br. UP –I/05-23-5-235-7/11 SN,
4. Federalna uprava za inspekcijske poslove, Inspekcijski nadzor kod KJKP Rad 27.02.2018. – Izvještaj o ispitivanju kvaliteta zraka. (2015., 2017.).
5. Rezultate i Izvještaje ispitivanja procjednih voda i Izvještaji o kvalitetu zraka 2015.,2016.,2017. Dvokut d.o.o. Sarajevo.
6. Plan i opis aktivnosti na sanaciji sarajevskog odlagališta kućnog otpada za 2018. godinu. ZiKsA, 31.10.2017.
7. Korespondenciju Ministarstva za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša KS sa Općinom Novi Grad u vezi aktualnih pitanja lokalne zajednice, Općine, udruženja građana. (17.04.2018.)
8. Izvještaj o radu Pilot uređaja – Envicare, 2018.

Nakon uvida u sadržaj dostavljenog Zahtjeva za ponovno izdavanje okolinske dozvole KJKP RAD d.o.o. Sarajevo i obilaska lokacije, Stručna komisija/povjerenstvo imenovana Rješenjem Federalnog ministarstva okoliša i turizma od 18. 06. 2018. godine, dalo je ocjenu mjera i aktivnosti za svaki od postavljenih zahtjeva, te je isti bilo neophodno doraditi sukladno primjedbama i integralnom izvještaju dostavljenim operatoru KJKP RAD d.o.o. Sarajevo.

Kako i u novom zahtjevu za izdavanje okolišne dozvole KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo nisu precizno definisane:

- mjere/aktivnosti koje su obavezni provesti u cilju smanjenja zagađenja okoliša sa preciznim rokovima za provođenje predviđenih aktivnosti i mjera,
- monitoring plan koji mora osigurati praćenje i mjerenje ključnih karakteristika aktivnosti pogona i postrojenja koje mogu utjecati na okoliša,

dopisom od 27.8.2018. godine naloženo je da se isti dopuni i dostavi Ministarstvu na dalji postupak. Mjere/aktivnosti sa rokovima kada će biti realizirane i monitoring plan potrebno je bilo uraditi na osnovu **Plana i opisa aktivnosti na sanaciji sarajevskog odlagališta kućnog otpada za 2018. godinu** koji je donio Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, a koji je razrađen na temelju **Programa aktivnosti na sanaciji sarajevskog odlagališta kućnog otpada u period 2016-2020.** godina sa Planom utroška sredstava, koji je usvojen od strane Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo 12.10.2016. godine, te na osnovu Programa aktivnosti u okviru Regionalnog centra za upravljanje otpadom "Smiljevići" u 2018. godini kojeg je donio Kanton Sarajevo – Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo. S obzirom na specifičnost i težinu obrade predmeta, te ponovnu potrebu za dopunama zahtjeva, do izdavanja nove okolinske dozvole, KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo obavezno mora ispunjavati propisane mjere, uslove i monitoring iz okolinske dozvole izdate pod brojem UP-I/05-23-5-235-7/11 dana 17.06.2013. godine za sanitarnu deponiju otpada "Smiljevići" Sarajevo, u cilju zaštite zdravlja ljudi, njihove imovine i javnog dobra.

Postupak za izdavanje okolišne dozvole je prekinut dana 27.8.2018. godine, nakon što je Općine Novi Grad pokrenula inicijativu broj 02/08-05-3276/18 NT kojom je tražila preispitivanje

vodnog akta, s obzirom da je izvršena demontaža postojećeg postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i da se neprečišćene, toksične otpadne vode ispuštaju u otvoreni vodotok Lepeničkog potoka koji se ulijeva u rijeku Bosnu. Regionalni centar upravljanja otpadom „Smiljevići“ u skladu sa čl. 109. Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/06) spada u aktivnosti za koje su uvijek potrebni vodni akti.

Udruženje za zaštitu i unaprijeđenje okoliša, prirode i zdravlja EKOTIM Sarajevo, dostavio je primjedbe na dopunjeni zahtjev za izdavanje okolišne dozvole 28.9.2018. godine sa 22 komentara (4 proceduralna i 18 komentara koja se tiču dostavljene dopunjene dokumentacije za izdavanje okolišne dozvole. Komentare i primjedbe na rad deponije e-mailom na adresu ministarstva poslala je i Adisa Gojak koja živi u blizi RCUO.

Općina Novi Grad Sarajevo obratila se po inicijativi Vijeća Općine Novi Grad sa 25. Sjednice održane 23. 5. 2019. godine Federalnom ministarstvu okoliša i turizma dopisom broj 02/08-23-sl-3703/19-1 Č.E. od 01.7.2019. godine i zatražila odgovore na sljedeća pitanja:

- Da KJKP Rad izvršiti Općinu Novi Grad o rezultatima Pilot projekta, te da li se došlo do rješenja za prečištač?
- Da li ima dovoljno prostora za odlaganje otpada, te da li se odlaže na sanitaran način?
- Traži da se postave displeji za mjerenje stepena zagađenja zraka u blizini 4 osnovne škole i vrtića u naseljima oko deponije.
- Traži mjesečnu analizu vode iz trupa deponije i izvještavanje javnosti o rezultatima.
- Traži hitno razmatranje o konzerviranju deponije i pronalazak nove lokacije (inicijativa usvojena od strane Općinskog vijeća).

Izjašnjenje na primjedbe javnosti, NVO Ekoakcijai NVO Ekotim, KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, dostavio je 06.11.2018. godine.

Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je se očitovao na primjedbe koje su pristigle na rad KJKP „Rad“ d.o.o. sarajevo svojim aktom broj: 05-23-34347/18 III MG od 15.11.2018. godine te navelo aktivnosti koje Kanton Sarajevo provodi kako bi se negativni uticaji na okoliš RCUO Smiljevići smanjili. Navedeno je da je izrada Prostornog plana područja posebnog obilježja RCUO Smiljevići, koja predviđa proširenje sa sadašnjih 53,4 ha na 94,3 ha u toku, te je za njega u izradi Strategijska procjena uticaja na okoliš koja ima za cilj identifikaciju i procjenu uticaja plana na okolni prostor, a čiji će rezultati i smjernice biti implementirani u plan.

Predstavnici Federalnog ministarstva okoliša i turizma su održali radni sastanak u prostorijama RCUO Smiljevići sa članovima stručne komisije i izvršili obilazak terena dana 28.11.2018. godine.

Dana 27.12.2019. godine Federalno ministarstvo okoliša i turizma je zaprimilo akt KJKP RAD d.o.o. Sarajevo uz koji je dostavljeno Rješenje o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-697-28/18 od 19. 12.2019. godine koje je izdala Agencija za vodno područje rijeke Save Sarajevo. Rješenje o vodnoj dozvoli izdato je na temelju Dinamičkog plana izrađenog u skladu sa Uredbom o ispuštanju otpadnih voda u prirodne recipijente i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 101/15, 1/16 i 101/18). Dinamičkim plan za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO „Smiljevići“ za period 2019-2023. godine planirane su sljedeće ključne aktivnosti:

- Smanjenje količine filtrata sa objekta sanitarne deponije (predviđeno je niz aktivnosti, a ključna je: „Prekrivanje nožičnog dijela deponije gornjom multibarijernom prekrivkom“.
- Tretman procjednih voda na lokaciji deponije (pod ovim naslovom predviđeni su postupci koji imaju za cilj izvršiti predtretman filtrata na lokaciji deponije u obimu koji to omogućavaju postojeći izgrađeni objekti. Ključna aktivnost je: „Izgradnja kolektora, za prethodno tretirani filtrat, od deponija Smiljevići do PPOV Butile, a koji bi se od priključnog šahta pružao paralelno u istom rovu sa glavnim kolektorom otpadnih voda naselja Smiljevići“.
- U objekte RCUO spadaju: Upravna zgrada, Kafilerija i plato, Ulazna partija/vaga, Autopraonica, Recirklažno dvorište, Deponija inertnog materijala, Sortirnica /nadstrešnica sortiranog materijala, Kontrolna zgrada na postrojenju za tretman procjednih voda. Na svim objektima bit će prihvaćene, kanalisane i na odgovarajući način tretirane otpadne vode. Ključna aktivnost je: „Izgradnja kanalizacione mreže kojom bi se otpadne vode sa područja RCUO Smiljevići prikupile i dovele do priključnog šahta na glavni kolektor otpadnih voda naselja Smiljevići“.

Dostavljenjem zahtjeva KJKP RAD d.o.o. Sarajevo za nastavak upravnog postupka broj 02-13-24843/19 od 27.12.2019. godine uz koji je dostavljen novi vodnog akt broj: UP-I/25-3-40-697-28/18 od 19.12.2019. godine, stekli su se uslovi za nastavak upravnog postupka. U daljem postupku, zahtjev je dopunjen sljedećom dokumentacijom:

1. Dopuna zahtjeva za produženje okolinske dozvole za RCUO Smiljevići – Sarajevo, 2018. KJKP Rad,

2. Zahtjev za nastavak postupka izdavanja okolinske dozvole za RCUO Smiljevići na lokalitetu Buća Potok, Općina Novi grad; 27.12.2019., br.02-13-24643/19
3. Dinamički plan za prikupljanje i tretman otpadnih voda na RCUO Smiljevići za period 2019-2023 godine.
4. Rješenje o imenovanju odgovornih osoba za provođenje mjera/aktivnosti upravljanja otpadom (KJKP Rad), 19.09.2018., br.02-01-07-16036/18,
5. Mjere i aktivnosti sa rokovima realizacije i monitoring plan za RCUO Smiljevići – KJKP Rad, 19.09.2018. (prikaz realizacije mjera i aktivnosti na osnovu prethodne okolinske dozvole 2013-2018. i Plan 2019.-2023.
6. Korespondencija Ministarstva za prostorno uređenje, građenje i zaštitu okoliša KS sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma: Primjedbe javnosti na rad deponije Smiljevići i odgovori (15.11.2018.).

Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša je Zaključkom broj 02-05-17324- 17/19 od 18.04.2019. usvojilo je Program aktivnosti u okviru RCUO Smiljevići u 2019. godini. Analizom realizacije Programa do 30.11.2019. godine ocijenjeno je da je veći broj aktivnosti proveden ili je u toku realizacija, dok se od nekih projekata u 2019. godini moralo odustati, zbog poteškoća u provođenju javnih nabavki. KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo je početkom novembra 2019. godine formiralo Radnu grupu koja radi na uspostavi novog strateškog pristupa zbrinjavanja i tretmana otpadnih voda sa RCUO „Smiljevići” za narednih 5 godina.

Vlada Kantona Sarajevo donijela je 24.12.2019. godine Zaključak broj 02- 05-44305-5/19 kojim se zadužuje Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture da preuzme poduzimanje svih potrebnih aktivnosti i mjera radi upravljanja nad radom deponije Smiljevići, a čiji je nosilac u prethodnom periodu bilo Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša. Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture će preuzeti sva prava i obaveze nastale po osnovu sporazuma i ugovora zaključenih od strane Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša u vezi sa deponijom Smiljevići.

Pregledom dokumentacije konstatovano je da je Rješenje o izdavanju dozvole za upravljanje otpadom (Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša KS, 29.05.2014.) isteklo (29.05.2019.) i da se mora pribaviti novo nakon izdavanja okolišne dozvole. Rok je dat u dispozitivu ovog Rješenja.

Na način i po postupku kako je to propisano člankom 36. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03), člankom 8. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša (Službene novine Federacije BiH 38/09) Federalno ministarstvo okoliša i turizma upoznalo zainteresirane subjekte Općinu Novi Grad i Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoline Kantona Sarajevo sa svim procesima u toku upravnog postupka.

Dopisom broj UPI-05/2-23-11-162/19 od 15. 02. 2018. godine, odmah nakon prvog obraćanja RCUO Smiljevići sa zahtjeavom za izdavanje okolišne dozvole, zatraženi su od Federalne uprave za inspeksijske poslove podaci o izvršenom inspeksijskom nadzoru.

Dopisom broj 10-23-7-01063-1/2018 od 23.02.2018. godine koji je zaprimljen 27.02.2016. godine u Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, Federalna uprava za inspeksijske poslove je dostavila podatke o inspeksijskim nadzorima

Zapisnik o inspeksijskom nadzoru broj UP1-10-23-7-00074/2015-1005-P-1005-1-P od 16.11.2015. godine, i zapisnik broj 10-23-7-00005/2017-1005-P-1005-1-P od 22.11.2017. godine.

Zapisnici su bili uredni, ali je konstatovano da je:

- sistem za otplinjavanje uništen,
- projekat pročišćavanja otpadno-procjednih voda nije dovršen i ne provodi se monitoring plinova nastalih u procesu sagorijevanja ortpada (plinovi nastali sagorijevanjem otpada su kontrolisano spaljivani u generatoru za proizvodnju električne energije ili na kontrolnoj baklji, uništavani su, sad odlaze u okolinu, ali se ne mogu kontrolisati i ne zna se koji su to sve plinovi jer se oni mijenjaju i ovise od vrste otpada (dopis 10-23-5-03641-1/2015 od 30.11.2015. godine).

Operator - KJKP RAD d.o.o. Sarajevo za rad RCUO Smiljevići je dužan ispoštovati uvjete i mjere propisane rješenjem o vodnoj dozvoli koju je izdala Agencija za vodno područje rijeke Save broj UP-I/25-3-40-697-28/18 od 19. 12.2019. godine, a koji je uređen na temelju Dinamičkog plana.

Zaključkom od 12.02.2020. godine, Federalno ministarstvo okoliša i turizma naložilo je operatoru KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo, kao podnosiocu zahtjeva za ocjenu dokumentacije za izdavanje okolišne dozvole za RCUO "Smiljevići", Sarajevo, da plati troškove i naknadu za rad članova Stručne komisije u roku od sedam dana od dana prijema zaključka.

Na osnovu navedenog, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je ocijenilo da su se propisivanjem mjera, rokova i monitoringa za rad RCUO Smiljevići stekli uslovi za izdavanje okolišne dozvole u smislu čl. 86. Zakona o zaštiti okoliša, te je u skladu sa čl. 68. i čl. 71. Zakona o zaštiti okoliša odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku, te protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

U skladu sa Zakonom o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi („Službene novine Federacije BiH“ broj: 43/13), podnosilac zahtjeva je uplatio 250,00 KM na budžetski račun kod UNION banke d.d. Sarajevo.

MINISTRICA

Dr. Edita Đapo

Dostaviti:

- *KJKP RAD d.o.o. Sarajevo*
- *Općini Novi Grad*
- *Federalnoj upravi za inspeksijske poslove*
- *Ministarstvu prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS*
- *NVO EKOAKCIJA Sarajevo*
- *arhivi*